

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

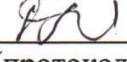
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (українська мова і література)

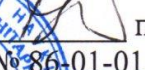
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>другий (магістерський) рівень вищої освіти</u>
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>01 Освіта</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>014 Середня освіта</u>
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>014.01 Середня освіта (українська мова і література)</u>
КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>1. Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури, вчитель мови (англ. або нім.) і зарубіжної літератури</u> <u>2. Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури, вчитель зарубіжної літератури, редактор</u> <u>3. Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури.</u>

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 проф. Постоловський Р.М.
(протокол № 4 від « 26 » квітня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1.09. 2018 р.

Ректор проф. Постоловський Р.М.
(наказ № 86-01-01 від « 21 » травня 2018 р.)

Рівне, 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (українська мова і література)» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена робочою групою РДГУ у складі:

Романишина Наталія Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор, завідувач кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Златів Леся Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри стилістики та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету;

Бестюк Ірина Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету;

Шульжук Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри стилістики та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету.

I. Профіль освітньої програми	
1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр. 1. Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури, вчитель мови (англ. або нім.) і зарубіжної літератури 2. Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури, вчитель зарубіжної літератури, редактор 3. Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури.
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (українська мова і література)
Тип диплома та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра. Одиничний. 90 кредитів ЄКТС/ 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію НД №1889780 Рішення Акредитаційної комісії від 16 червня 2016 р. (наказ МОН України від 21.06.2016 №79-А)
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	До 2020 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://rshu.edu.ua
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в умовах інтенсивного зростання інформаційного простору, які мають ґрунтовні філологічні знання, ерудовані в галузях гуманітарних наук в цілому, володіють уміннями та навичками професійно-педагогічної комунікації, можуть спілкуватися державною та іноземною мовою; здатні організувати і контролювати редакційно-видавничий процес, застосовувати традиційні й інноваційні підходи у викладанні, упроваджувати міжпредметні зв'язки; креативні, критично мислять, є носіями високої культури та моральності, прагнуть до самореалізації, самовдосконалення, конкурентоспроможні на світовому ринку праці	
3. Характеристика освітньої програми	
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (українська мова і література)
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	01 Освіта, 014 Середня освіта, 014.01 Середня освіта (українська мова і література)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для магістра)
Основний фокус	Професійна освіта в галузі знань 01 Освіта, 014 Середня освіта,

освітньої програми	014.01 Середня освіта (українська мова та література) Ключові слова: історичний, зіставно-типологічний, функційний аспекти мовознавства; лексична і граматична будова мови; лінгвістика тексту; лінгвістична семантика; індивідуально-авторська номінація, лексикографічна репрезентація; міждисциплінарний діалог; інтеграція науки і освіти; мовна та літературна підготовка; поетика; інтерпретація літературного тексту; постколоніальна критика; інтермедіальність; ідентичність; літературні стилі і жанри; канон літератури; культурна пам'ять; міфологема; естетична комунікація; моделі пам'яті; носії двомовності (багатомовності), мовна трансференція та інтерференція, мовні контакти; авторський наратив; авторський рукопис, едитологія, творче і загальне редагування, видавничий оригінал.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма розроблена з урахуванням власного досвіду підготовки фахівців зі спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (українська мова і література) та відповідного досвіду провідних вітчизняних університетів.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	2320 Викладач середнього навчального закладу 2310.2 Викладач вищого навчального закладу 2195.8 Завідувач лабораторії (освіта) 2380.4 Завідувач кабінету (лінгафонного та ін.) 2347.0 Методист 2352 Інспектор-методист 2453.1 Редактор 2454 Літературний редактор 2312.1 Коректор (коригування текстів)
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітньо-науковий процес здійснюється на засадах компетентнісного, системного, інтегративного підходів із застосуванням інноваційних, інтерактивних технологій, що визначає гуманістично-творчий стиль суб'єкт-суб'єктної взаємодії, особистісно зорієнтованого навчання; набуття компетентностей як результату освітнього досвіду. Форми навчання: аудиторні (лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття, тренінги), позааудиторні (консультації, самостійна робота, написання та захист наукового дослідження, виробнича практика).
Оцінювання	Поточний і підсумковий контроль (письмові та усні іспити, захист дипломної роботи, атестація).
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог; здатність інтегруватися у множинні комунікативні моделі наукового спілкування, налагоджувати професійні контакти щодо обміну досвідом
Загальні компетентності	1.Оволодіння науковими методами пізнання, здатність до виконання навчально-дослідної та/або науково-дослідної роботи та

(ЗК)	<p>презентації її результатів, зокрема і в локальних аналітичних групах;</p> <p>2. здатність працювати з архівами, каталогами, добирати критичну та монографічно-дослідницьку літературу для розв'язання сформульованої навчально-наукової проблеми;</p> <p>3. здатність вирішувати завдання, які потребують фахових знань, умінь, навичок та досвіду; володіння способами інтеріоризації професійних знань;</p> <p>4. психічна готовність до майбутньої професійної діяльності, професійна мотивованість, здатність до творчої самореалізації особистості та здобування фахових знань у тривалій перспективі; повага до різноманітності та мультикультурності;</p> <p>5. готовність діяти в нестандартних ситуаціях, брати відповідальність за прийняті рішення, виявляти ініціативу й наполегливість у досягненні конкретних цілей;</p> <p>6. поінформованість із проблеми інновацій в освіті та науці; готовність до застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій у навчанні; в організації та проведенні навчальних занять, для контролю та корекції навчання, самонавчання;</p> <p>7. здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в умовах активного інтелектуального забезпечення глобалізаційного простору, комп'ютеризації навчальних закладів;</p> <p>8. здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;</p> <p>9. здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності;</p> <p>10. здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність оцінювати рівень небезпеки для життя й здоров'я у кризових ситуаціях та розуміння, які державні структури й інстанції слід інформувати.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність до послідовного, системного та цілеспрямованого засвоєння змісту навчання із дисциплін професійної підготовки, готовність до навчання на наступному рівні.</p> <p>ФК 2. Здатність до різних видів лінгвістичного, літературознавчого аналізу; обґрунтовані знання основних мовознавчих понять із теорії, історії мови; володіння науковим інструментарієм в галузі теорії та історії літератури, колоніальної, міфологічної критики, компаративістики, рецептивної естетики й герменевтики, дискурс-аналізу, методики викладання мовознавчих та літературознавчих дисциплін у вищій школі.</p> <p>ФК 3. Здатність до текстової, текстологічної, читацької, інтерпретаційної, дискурсивної, культурознавчої,</p>

мистецтвознавчої, психологічної тощо діяльності; здатність визначати концептуальні моделі мовних фактів та верифікувати їх; окреслювати ефективні шляхи аналізу змісту мовних одиниць різних мовних рівнів, реконструкції мовних фактів споріднених мов; здатність осмислювати культурологічну проблематику літературного твору.

ФК 4. Здатність формувати україномовну особистість на різних рівнях мовно-літературної освіти, розв'язувати комунікативні завдання за допомогою мовних засобів у конкретних ситуаціях професійного спілкування.

ФК 5. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей

ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах; добирати або самостійно моделювати комунікативно-прагматичні вправи та завдання для студентів-філологів.

ФК 7. Здатність брати участь у дискусіях на літературні теми; підтримувати контакти із письменниками, вченими; діагностувати рівень художніх смаків слухачів та відповідно корелювати складність коментарів, інтерпретацій; адаптувати складні дослідницькі теорії, тези до рівня реципієнтів; володіння основами риторики.

ФК 8. Теоретична і практична готовність до здійснення педагогічної діяльності; здатність реалізовувати навчальні програми у загальноосвітніх навчальних закладах, застосовувати сучасні методики та технології для забезпечення якості навчання.

ФК 9. Здатність до редагування сучасних видань, до аналізу авторського рукопису, укладання рецензії, анотації, плану-проспекту видання, яке готується до друку.

ФК 10. Здатність інтегрувати знання з інших, суміжних із філологією, галузей знань, застосовувати системний підхід для розв'язання науково та навчально-дослідних завдань, розроблення та реалізації комплексних проектів; здатність до критичного аналізу проблем на межі різних наук, мистецтв; синтезу нових складних ідей, зокрема у міждисциплінарних сферах.

ФК 11. Володіння іноземною мовою та здатність навчати іноземній мові, враховуючи мету (практичну, освітню, виховну), вікові та індивідуальні особливості школярів, розвивати лінгвістичні здібності (вербальний інтелект, мовна рефлексія, мовна інтуїція тощо).

ФК 12. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень студентів із мовознавчих та літературознавчих дисциплін; аналізувати особливості сприйняття

	<p>та засвоєння студентами навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.</p> <p>ФК 13. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури у вищій школі, у практиці навчання української мови й літератури, зарубіжної літератури; здатність до розуміння місця й ролі української мови, української та зарубіжної літератури в системі університетської освіти.</p> <p>ФК 14. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний тощо) до викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови на підставі передового українського й міжнародного досвіду, використовувати ефективні методи й освітні технології навчання</p> <p>ФК 15. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.</p> <p>ФК 16. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.</p>
7. Програмні результати навчання	
Знання:	<p>ПРЗ 1. основних понять методології освіти; історії змін та трансформацій її визначальних парадигм; технологій традиційного та інноваційного навчання; сутнісних характеристик, закономірностей, тенденцій та перспектив розвитку педагогічного процесу, теорії та технології його організації; форм, засобів, методів удосконалення педагогічної діяльності; головних європейських пріоритетів реформування вищої та загальної середньої освіти в Україні;</p> <p>ПРЗ 2. сучасних концепцій художньо-гуманітарного знання та творчості (на теоретико-методологічному, онтологічному, праксеологічному, антропологічному рівнях); досвід гуманітарних практик осягнення світу; результати і ресурси інтеграції гуманітарних та природничих наук; освіти, науки і культури; критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей;</p> <p>ПРЗ 3. спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;</p> <p>ПРЗ 4. знання основних функцій і законів розвитку мови як суспільного явища, різнорівневої (системної) організації мови, її норм, особливостей використання мовних одиниць у певному</p>

	<p>контексті; знання мовного дискурсу художньої літератури й сучасності;</p> <p>ПРЗ 5. знання провідних тенденцій розвитку літературного процесу в Україні, специфіки його перебігу в культурному контексті; змісту естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; творів української класики й сучасності у взаємозв'язках із зарубіжною літературою й культурою</p>
<p>Уміння:</p>	<p>ПРУ 1. Когнітивні уміння: організувати діяльність із набуття знань; виконувати пізнавальні, розумові, практичні дії; здійснювати інтерактивне спілкування; творчо застосовувати самостійно здобуті знання у фаховій практиці; вміння розв'язувати складні завдання, які потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРУ 2. Педагогічні вміння: працювати зі змістом навчального матеріалу; організувати навчальну діяльність; працювати в умовах, що змінюються (педагогічні ситуації), моделювати індивідуальну освітню траєкторію учня (студента).</p> <p>ПРУ 3. Творчі уміння: здатність до рефлексії; навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРУ 4. Дослідницькі вміння: самостійно планувати та виконувати індивідуальні навчально та науково-дослідні завдання, оцінювати отримані результати, застосовувати їх у подальших розвідках у галузі філології та суміжних наук; уміння впровадження дослідницької та/або інноваційної діяльності; уміння вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.</p> <p>ПРУ 5. Професійні уміння літературного компоненту: застосовувати різні методи аналізу літературного тексту (компаративні, літературна антропологія, постколоніальні підходи, формальний та структуральний аналіз); розрізняти рівні вияву художності (елітарна, масова, популярна література, нон-фікшн); встановлювати композиційні, риторичні, наративні, жанрові особливості літературного тексту; вміти описати генетико-контактологічні зв'язки в українській (зарубіжній) літературі.</p> <p>ПРУ 6. Професійні уміння лінгвістичного компоненту: логічно та аргументовано викладати проблематику сучасних напрямів розвитку лінгвістики; практично втілювати їх на матеріалі української мови; розпізнавати неологізми й okazіоналізми та з'ясовувати їхнє значення.</p> <p>ПРУ 7. Професійні уміння в галузі редагування: вміння професійно оперувати базовими поняттями і термінами, що визначають сутність теорії видавничої справи та редагування; застосовувати методи і прийоми загального і творчого редагування у практичній діяльності редактора; здійснювати редагування різних за жанрами авторських рукописів; визначати видавничу програму і керувати редакційно-видавничим процесом.</p>

	<p>ПРУ 8. Професійні уміння з іноземних мов: практичне оволодіння іноземною мовою; уміння вільно висловлювати свої думки; створювати тексти різного типу відповідно до мовних й мовленнєвих правил та стереотипів; здійснювати перекладацьку діяльність.</p> <p>ПРУ 9. Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності комп'ютерні технології, сучасну наукову інформацію, бібліографію.</p> <p>ПРУ 10. Уміння порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності; уміння визначати типи дискурсу й давати їм характеристику, структурувати дискурс на макро- і мікрорівнях.</p> <p>ПРУ 11. Володіння методами й методиками діагностування навчальних досягнень студентів із мовознавчих та літературознавчих дисциплін, методик навчання української мови та літератури у вищій школі, іноземної мови, зарубіжної літератури, творчого і загального редагування; уміння здійснювати педагогічний супровід самовизначення студентів.</p> <p>ПРЗ 12. Творче використання різних теорій та досвіду (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p>
Комунікація:	<p>ПРК 1. Вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з широким колом фахівців, зокрема найвищої кваліфікації, із громадськістю у галузі професійної та/або наукової діяльності; використання іноземних мов у професійній діяльності.</p> <p>ПРК 2. Уміння представляти й обговорювати отримані результати навчання, зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПРК 3. Дотримання у своїй діяльності принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.</p> <p>ПРК 4. Уміння організовувати співпрацю студентів; ефективна робота в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).</p>
Автономія і відповідальність:	<p>ПРА 1. Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію</p> <p>ПРА 2. Здатність адаптуватися до умов інтеграції національної системи освіти до світового освітнього простору з такими визначальними тенденціями, як поглиблення фундаменталізації, посилення гуманістичної спрямованості, духовної та загальнокультурної складової освіти.</p> <p>ПРА 3. Здатність забезпечувати охорону життя й здоров'я студентів у навчально-виховному процесі та позааудиторній діяльності</p>

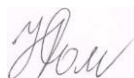
	ПРА 4. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування, здатність нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними працівниками відповідної спеціальності, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, і працюють за основним місцем роботи, становить понад 50 % відсотків визначеної навчальним планом кількості годин; які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора – понад 25 %
Матеріально-технічне забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення у спеціальності 014 Середня освіта, 014.01 Середня освіта (українська мова і література)
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Рівненського державного гуманітарного університету та авторських розробок професорсько-викладацького складу
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом і вищими навчальними закладами й науковими установами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом і зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)
1.Обов'язкові компоненти освітньої програми
1.1.Цикл загальної підготовки
Педагогіка вищої школи
Психологія вищої школи
Методологія мовознавчих і літературознавчих досліджень
Цивільна безпека
Іноземна мова в професійній діяльності
1.2.1.Цикл професійної підготовки
Загальне мовознавство
Методика викладання мовознавчих та літературознавчих дисциплін у вищій школі
Теорія літератури
Українсько-слов'янські мовні паралелі
Постколоніальні студії
Методика викладання мови за професійним спрямуванням
Історія української літературної мови
1.2.2.Цикл професійної підготовки (для кваліфікації «Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури»)
Загальне мовознавство
Методика викладання мовознавчих та літературознавчих дисциплін у вищій школі
Теорія літератури
Сучасні тенденції філологічної науки
Мультикультуралізм у літературному просторі
Дискурсивний аналіз у вищій школі
Історія української літературної мови
2.Вибіркові компоненти освітньої програми
2.1.Цикл загальної підготовки
Комп'ютерні інформаційні технології в освіті і науці
Комунікативна лінгвістика / Українська література в культурологічному аспекті
2.2.1.Цикл професійної підготовки (для кваліфікації «Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури, вчитель мови (англ. або нім.) і зарубіжної літератури»)
Практичний курс іноземної мови
Теоретичний курс іноземної мови
Методика навчання іноземної мови в старшій школі
Теорія і практика сучасної лексикографії
Новітні лінгвістичні парадигми
Інтермедіальний формат української літератури «Memories Studios» (Студії з історії пам'яті)
Науково-навчальний мовознавчий текст
Педагогічний дискурс викладача-мовника
Мова поетичного тексту: лінгвокультурологічний та неологічний аспекти
Драматургія класична, модерна й авангардна
2.2.2.Цикл професійної підготовки (для кваліфікації «Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури, вчитель зарубіжної літератури, редактор»)
Літературне редагування авторських рукописів
Логічні засади редагування текстів
Теорія і практика сучасної лексикографії

Новітні лінгвістичні парадигми
Інтермедіальний формат української літератури
«Memories Studios» (Студії з історії пам'яті)
Науково-навчальний мовознавчий текст
Педагогічний дискурс викладача-мовника
Мова поетичного тексту: лінгвокультурологічний та неологічний аспекти
Драматургія класична, модерна й авангардна
2.2.3.Цикл професійної підготовки
(для кваліфікації «Магістр середньої освіти, викладач української мови і літератури»)
Актуальні проблеми неології
Компаративні студії і формування літературного простору
Літературний канон та літературний регіоналізм: процеси трансформації і взаємодії
Комунікативно-прагматичні основи навчання української мови у вищій школі
Практична лексикографія
Актуальні питання сучасної лінгвістики
Мова поетичного тексту: лінгвокультурологічний та неологічний аспекти
Драматургія класична, модерна й авангардна
3. Практична підготовка
Педагогічна практика
Асистентська практика
Переддипломна практика

Гарант освітньо-професійної програми,
керівник проектної групи

Романишина Наталія Василівна,
доктор педагогічних наук, доцент